

Innosta nuori Innosta kollega Jaa innostusta

Pakallinen
innostusta
nuorten kanssa
työskentelyyn.

Erikois-, Ikä- ja
ympäristökeskus

European union
European investment

Visaavoima
EU:lta
2014–2020

Tämä korttipakka on toteutettu osana **Creative and Inclusive Finland (CIF)** -hanketta yhteistyössä nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn välineitä kehittävien hankkeiden kanssa. CIF sai Pohjois-Pohjanmaan ja Hämeen **ELY**-keskuksilta Euroopan sosiaalirahaston tukea.

Korttipakoissa olevat tekstit on julkaisuhetkellä vapautettu yhteisömistykseen (Public Domain). Tekstiä voi vapaasti kopioida, julkaista, muokata, kokonaan tai osittain vain, jos viittaat tähän korttipakkaan.

Helsinki 2017

Toimitus: Katri Halonen

Taitto ja graafinen suunnittelu: Anna Urban

Painopaikka: Trinket oy

Julkaisija: Metropolia Ammattikorkeakoulu

ISBN 978-952-328-052-6 (painettu)

ISBN 978-952-328-053-3 (sähköinen versio)

KEHITETÄÄN YHDESSÄ!

Hei nuorten kanssa työskentelevä, tämä menetelmäpakka on juuri sinulle! Käytä tätä taikalaatikkonasi, kun omat ideat eivät juuri nyt pulppua. Samalla liityt valtakunnalliseen yhteistyöhön ja innostumisen aikakauteen.

Nuorisotyössä on käytössä valtavasti erilaisia toimintatapoja, joista tähän pakkaan on kerätty sellaisia, joita on käytetty osallistamalla osaamista ESR-toimenpidekokonaisuuden puitteissa.

Ideat tarjoillaan inspiraatioksi oman työskentelysi avuksi. Etsi nuorten kanssa uusia sovelluksia ja poimi pakasta maukkaimmat ideat vapaasti omassa työssäsi sovellettavaksi.

KÄYTTÖOHJE

Korteissa on kerrottu:

- Millaisia asioita kortin käyttämisessä pyritään edistämään
- Mitä tarvitset kortissa esiteltujen menetelmien toteuttamiseen
- Miten toteuttaminen käytännössä tehdään
- Mistä saat lisää tietoa

KORTTIEN JAOTTELU

Kortit on jaoteltu erilaisiin ryhmiin sen mukaan pyritäänkö siinä innostamaan nuoria, alan ammattiyhteisöjä tai jakamaan innostusta mm. medioihin.

Symbolit harjoitteen sopivan kohderyhmän, ryhmäkoon ja keston ilmaisemiseksi.

innosta
nuori

8-20

10 min

KEKSI PALLOLLE KÄYTTÖTARKOITUKSIA

Päämäärä: Aktivoida leikkimielisesti nuoria tutustumaan toisiinsa ja kannustaa heitä löytämään uusia näkökulmia seuraympäristön hyödyntämiseksi.

Mitä tarvitaan: Sekuntikello, paperia, kyniä ja luova mieli.

HMÄÄ
FUTIS-
SEURAA

CREATIVE
AND
INCLUSIVE
FINLAND

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

Toteuttaminen:

1. Keksikää yksittäin tai pienryhmissä pallolle erilaisia käyttötarkoituksia. Tavoitteena on keksiä niin monta hulluakin ideaa kuin mahdollista.
2. Aikaa ideoinnille on kaksi (2) minuuttia. Kirjatkaa vastauksenne paperille.
3. Käydään porukalla läpi eri vastaukset. Eniten erilaisia käyttötarkoituksia keksinyt "voittaa".
4. Kootkaa yhdelle paperille mahdollisimman monen alueellanne toimivan urheilu- tai muun vapaa-ajan harrastuksiin liittyvän seuran nimi. Voitteko hyödyntää myös internettiä tarvittaessa.
5. Käydään sama leikkimielinen "kisa" siitä, millaisia erilaisia vapaaehtoistehtäviä seuroissa voi olla. Miettikää mahdollisimman luovia ja tavallisesta poikkeavia tehtäviä, jotka voisivat olla seuralle hyödyllisiä.
6. Pohtikaa millaisia positiivisia asioita kussakin tehtävässä ryhmäläistenne mielestä on.

TUTUSTU TARKEMMIN:

Suomen Palloliiton koordinoimassa Hyvää seuraa -toiminnan tavoitteena on saada amatillisissa oppilaitoksissa opiskelevat nuoret mukaan paikalliseen seuratoimintaan liikkumaan sekä osallistumaan

Lue lisää:

<http://bit.ly/2hUSARB>

innostaa
nuori

6-15

30 min

KUVAAN TAI TILANTEESEEN PERUSTUVA TARINA

Päämäärä: Usein lehteä tai internettiä selatessa jokin kuva tai tilanne voi jäädä jostakin syystä mieleemme. Pohtiesaan kuvan/tilanteen tarinaa, nuori tulee samalla hahmotaneeksi dramaturgian perusteita

Mitä tarvitaan: Sanoma- ja aikakauslehtiä, saksia, liimaa, paperia ja kyniä, tai vaihtoehtoisesti tietokone, tabletti, monitori, videotykki tai muu vastaava esityslaite.

Toteuttaminen:

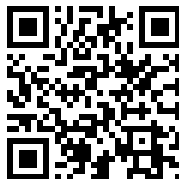
1. Jaetaan ryhmä koosta riippuen pienempiin ryhmiin (noin 2–4 henkeä).
2. Jokainen ryhmä etsii internetistä tai lehdestä kuvan, lyhyen ilmoituksen tai luonnehdinnan jostakin tilanteesta.
3. Kuva/tilanne/teksti on tarinan keskikohta, jolloin tapahtumalle täytyy keksiä tausta, siihen johtanut tarina sekä loppu, mitä tulee tapahtumaan tämän kuvan/tilanteen jälkeen.
4. Jokainen ryhmä kertoo vuorollaan oman tarinansa kuvan/tilanteen pohjalta. Keskustellaan tarinoista.

LISÄÄ HANKKEESTA:

Turun ammattikorkeakoulun koordinoimassa Näkymättömät-hankkeessa on tavoitettu nuoria taide- ja medialähtöisten menetelmien avulla sekä kehitetty yleistä kirjastoa nuoria osallistavaksi ja kuuntelevaksi ympäristöksi.

Lue lisää:

<http://nakymattomat.turkuamk.fi>

innosta
nuori

10-18

45 min

RYHMÄKUVA

Päämäärä: Tukea ryhmäytymistä ja oppia digitaalisten ja mediallysten menetelmien käyttöä.

Mitä tarvitaan: Tabletti tai muu laite jossa digitaalinen piirtotyökalu puolelle osallistujista.

ERNOD

CREATIVE
AND
INCLUSIVE
FINLAND

Viguvuimaa
EU:lta
2014-2020

Toteuttaminen:

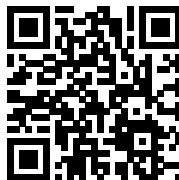
1. Ryhmän jäsenet jaetaan piirtäjiin ja piirrettäviin. Piirtäjät istuvat sisäringissä ja piirrettävät ulko ringissä.
2. Piirtäjällä on aikaa 15 sekuntia aikaa piirtää vastapuolella istuvan piirrettävän kuvaa piirtotyökalua apuna käyttäen.
3. Tämän jälkeen tehdään ripeä vaihto, jolloin piirtäjä siirtyy myötäpäivään seuraavan piirrettävän luokse. Mobiililaite pysyy piirrettävällä.
4. Piirtäjä jatkaa edellisen piirtäjän aloittamaa piirustusta seuraavan 15 sekunnin ajan.
5. Piirtovuoroa vaihdetaan niin kauan 15 sekunnin välein, kunnes kaikki piirtäjät ovat osallistuneet ulkoringillä istuvien piirtämiseen.
6. Tämän jälkeen tehdään vaihto, jolloin piirrettävät siirtyvät piirtäjiksi. Sama piirtokierros käydään uudestaan.

Työskentelyn päätteeksi kullakin nuorella on itsestään muiden yhdessä piirtämä kuva. Nämä kuvat voidaan viedä yhteiselle virtuaaliselle seinälle tai yhteiseen kollaasiin, joka toimii samalla ryhmäkuvana!

TUTUSTU TARKEMMIN:

XAMKin koordinoimassa ERNOD-hankkeessa edistettiin erityisnuorten osallisuutta ja yhdenvertaisuutta mediavaikuttamispajojen avulla.
<https://www.xamk.fi/tutkimus-ja-kehitys/ernod/>

AIKA DIGITTÄÄ – Menetelmiä ja näkökulmia erityisryhmien nuorten mediavaikuttamiseen
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-344-016-6>

innosta
nuori

8-16

45 min

KOLLAASI ITSELLE TÄRKEISTÄ ASIOISTA

Päämäärä: Helpottaa itselle tärkeiden asioiden sanallista kuvaamista. Ota avuksi ja helpottajaksi kollaasityöskentely.

Mitä tarvitaan: Tabletti tai muu laite, jossa on kuvakollaasi-sovellus, esim. Perfect Images sekä mahdollisuus käyttää kuvapankkia, esim. Pixabay. Sovelluksessa mieluusti voi yhdistää kuvaa, videota, ääniä.

ERNOD

CREATIVE
AND
INCLUSIVE
FINLAND

Viguvõimaa
EU:lta
2014-2020

Toteuttaminen:

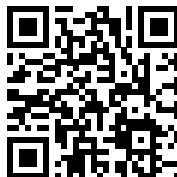
1. Orientoidu pohtimaan itselle tärkeitä asioita esimerkiksi kuvakortteja hyödyntäen.
2. Valitaan viisi itselle tärkeää asiaa ja etsitään näitä asioita kuvaavat kortit esimerkiksi kuvapankista. Kuvat voi ottaa myös itse!
3. Näistä viidestä kuvasta laaditaan kuvakollaasi, jota voi muokata haluamallaan tavalla.

Kollaasia voi soveltaa moneen eri sisältöön! Sen voit laatia vahvuuksistasi, osaamisestasi, tavoitteistasi tai vaikka unelmistasi! Kollaasi taipuu myös loistavasti ryhmän yhteiseksi tuotokseksi.

TUTUSTU TARKEMMIN:

XAMKin koordinoimassa ERNOD-hankkeessa edistettiin erityisnuorten osallisuutta ja yhdenvertaisuutta mediavaikuttamispajojen avulla.
<https://www.xamk.fi/tutkimus-ja-kehitys/ernod/>

AIKA DIGITTÄÄ – Menetelmiä ja näkökulmia erityisryhmien nuorten mediavaikuttamiseen
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-344-016-6>

innosta
nuori

8-16

45 min

YHTEISTEN SÄÄNTÖJEN NOUDATTAMINEN

Päämäärä: Sitouttaa ryhmä toimimaan yhdessä sovittujen sääntöjen mukaan pohtimalla sääntöjen merkitystä.

Mitä tarvitaan: Ennakkoon tehdyt ryhmän säännöt.

VAPAAEHTOISENA
OPPIMASSA

CREATIVE
AND
INCLUSIVE
FINLAND

Viguvuimaa
EU:lta
2014-2020

Toteuttaminen:

Jaa oppilaat kahteen ryhmään, joista toiset ovat väittämän puolesta ja toiset vastaan. Järjestäkää alla olevista aiheista väittely:

1. Lait eivät ole tärkeitä.
2. Oppilaitoksen säännöt ovat liian lempeitä.
3. Olisi parempi, jos urheilussa ei olisi sääntöjä.
4. Säännöt ovat merkityksettömiä, ellei niitä noudateta kunnolla.

Purku: Keskustelkaa ryhmässä siitä, millaista oli väitellä.

Oliko vaikeaa/helppoa puolustaa omaa agendaansa?

Miksi? Oliko argumenttien keksiminen vaikeaa/helppoa?

Mitä muita ajatuksia väittelytehtävästä heräsi?

TUTUSTU TARKEMMIN:

Nuorten Akatemian koordinoimassa Vapaaehtoisena oppimassa -hankkeessa on kokeiltu ja kehitetty mallia opiskelijoiden kanssa tehtävän vapaaehtoistyöprojektin organisoinniksi ja toteuttamiseksi.

Lue lisää: Action – vapaaehtoisena oppimassa menetelmäopas.

<http://bit.ly/2zgVQdE>

innosta
nuori

12-20

45 min

IHANNEYHTEISKUNTA

Päämäärä: Tehdä näkyväksi nuorten ajatuksia siitä, millaisia asioita heidän ihanneyhteiskunnassanne ja yhteisössänne on. Millaisia palveluita ja mukavuuksia yhteisöön halutaan? Mitä asioita on nähnyt muualla, joita toivoisi omaan yhteisöön?

Mitä tarvitaan: Fläppitaulu, paperia, tusseja.

VAPAAEHTOISENA
OPPIMASSA

CREATIVE
AND
INCLUSIVE
FINLAND

Viguvõimaa
EU:lta
2014-2020

Toteuttaminen:

1. Tehkää pienryhmissä lista asioista, joita haluaisitte unelmayhteiskunnastanne löytää. Lista alkaa kuudella pakollisella asialla, jotka tulee sisällyttää lopulliseen suunnitelmaan. Nämä ovat koulu, paikat joissa asua, vanhusten palvelutalo, syrjäytyneille tarkoitettu asuntola, työpaikkoja sekä taidetta ja kulttuuria. Keksikää vähintään 20 asiaa listalle.
2. Piirtäkää yhdessä 3-4 hengen ryhmissä kartta ihanneyhteiskunnastanne. Tyyli on vapaa ja mitään rajoituksia ei ole. Sieltä on löydettävä yhdessä sovitut pakolliset kohteet, mutta niiden sijainti on ryhmän päätettävissä.
3. Ryhmät esittelevät karttansa muille ja niistä voi esittää kysymyksiä ja kommentteja.

Halutessa ryhmiä voi palkita esim. paras suunnittelu, paras ryhmätyöskentely, hienoin esitys, paras yhteisöidea.

TUTUSTU TARKEMMIN:

Nuorten Akatemian koordinoimassa Vapaaehtoisena oppimassa -hankkeessa on kokeiltu ja kehitetty mallia opiskelijoiden kanssa tehtävän vapaaehtoistyöprojektin organisoinniksi ja toteuttamiseksi.

Lue lisää: Action – vapaaehtoisena oppimassa menetelmäopas.

<http://bit.ly/2zgVQdE>

innosta
nuori

12-20

45 min

AIKAJANA PYYKKINARULLE

Päämäärä: Tehdä näkyväksi tapahtumaprojektia toteutavalle nuorten porukalle projektin vaiheistus ja tuoda visuaalisesti projektin eteneminen esille koko työryhmälle.

Mitä tarvitaan: Naru ripustuskeinoineen, pyykkipoikia, kartonkia, tusseja.

VAPAAEHTOISENA
OPPIMASSA

CREATIVE
AND
INCLUSIVE
FINLAND

Viguvuimaa
EU:lta
2014-2020

Toteuttaminen:

1. Tehkää pienryhmissä post-it-lapuille erilaisia asioita, joita projektin toteuttamisen aikana tulisi tehdä. Pohtikaa mitä asioita pitäisi hoitaa, kun aloitetaan projektia ja kun valmistellaan projektia. Tehkää näkyväksi eri vaiheet varsinaisena tapahtumapäivänä ja tapahtuman jälkeen.
2. Asettakaa laput aikajanelle ja varmistakaa ohjaajalta onko kaikki tuotannon tehtävät huomioitu. Jakakaa sen jälkeen vastuu kustakin tehtävästä.
3. Kirjoittakaa viireihin tehtävä sekä vastuuhenkilöiden nimet ja ripustakaa ne toteuttamisjärjestyksessä pyykkinarulle.
4. Kun tehtävä on tehty, kääntäkää pyykkinarulla tehtävä toisin päin, jolloin näette koko ajan millaisten asioiden parissa projektissa kulloinkin työskennellään.

TUTUSTU TARKEMMIN:

Nuorten Akatemian koordinoimassa Vapaaehtoisena oppimassa -hankkeessa on kokeiltu ja kehitetty mallia opiskelijoiden kanssa tehtävän vapaaehtoistyöprojektin organisoinniksi ja toteuttamiseksi.

Lue lisää: Action – vapaaehtoisena oppimassa menetelmäopas.

<http://bit.ly/2zgVQdE>

innosta
nuori

ei rajoitetta

15-60 min

LÄHILUONTOKARTOITUS KAUPUNKISUUNNITTELUN TUEKSI

Päämäärä: Kerätä monipuolista tietoa kaupungin tai tietyn alueen päiväkotien ja koulujen käyttämistä lähiluonto-kohteista, niiden käyttötarkoituksista ja niihin liittyvistä reiteistä sekä lähiluontokohteiden kehittämistarpeista. Saatu kokemusperäinen tieto lähiluontokohteista ja niiden merkityksestä muutetaan WebMap-paikkatietoaineistoksi, jolloin sitä voidaan hyödyntää maankäytön, metsien hoidon ja ympäristöneuvonnan suunnittelun tukena.

Mitä tarvitaan: Lähiluontokohteiden kartoittamiseksi karttakyselytyökalu (esim. Maptionnaire), tieto alueella sijaitsevista oppilaitoksista ja niiden yhteyshenkilöistä.

MUN
JUTTU

CREATIVE
AND
INCLUSIVE
FINLAND

Viguvuimaa
EU:lta
2014-2020

Toteuttaminen:

1. Luodaan karttakyselytyökalulla kysely kaupungin/ alueen oppilaitosten lähiluontokohteista.
2. Lähetetään lähiluontokartoituksen kyselyyn ohjaava linkki ja vastausohjeet oppilaitosten yhteyshenkilöille. Kyselyyn vastaaminen ei vaadi ohjelman asentamista koneelle vaan avautuu kunkin vastaajan verkkoselaimen kautta.
3. Karttakyselyn avulla vastaajat rajaavat yksittäisiä alueita ja niihin liittyviä reittejä kartta-aineistoon. Lisäkysymysten avulla selvitetään alueen merkitys, käyttöaste ja -tarkoitus.
4. Karttakyselystä saatu kokemusperäinen aineisto merkityksellisistä lähiluontokohteista siirretään WebMap-paikkatieto-ohjelmaan, jolloin aineistoa on mahdollista käsitellä kuin mitä tahansa paikkatietoaineistoa esimerkiksi maankäytön tai metsien hoidon suunnittelussa.

TUTUSTU TARKEMMIN:

Helsingin yliopiston koordinoimassa Mun juttu – meidän tulevaisuus -hankkeessa on kehitetty uusia menetelmiä nuorten osallisuuden ja osaamisen edistämiseksi sekä itsetuntemuksen ja itseilmaisun parantamiseksi. Luonnossa vietetty aika ja kohdatut haasteet ovat kasvattaneet nuoria kohti aktiivisempaa tulevaisuutta.

Lisää Mun juttu –hankkeen loppujulkaisusta
<http://munjuttuhanke.fi/> ja sivustolta www.aikopa.fi

innosta
nuori

6-16

1 tunti

HYVIÄ UUTISIA OMASTA ELÄMÄSTÄ

Päämäärä: Hyvät uutiset nuoren omasta elämästä avaavat katsauksen tekijänsä elämään, arkeen ja unelmiin.

Mitä tarvitaan: Tabletti tai muu laite, jonka kautta käytään esimerkiksi sovelluksia, jotka sopivat digitaalisen kirjan tai lehden tekoon. Uutiset voivat olla myös video- tai äänituotoksia.

ERNOD

CREATIVE
AND
INCLUSIVE
FINLAND

Viguvuimaa
EU:lta
2014-2020

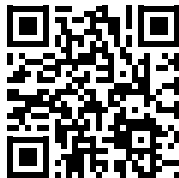
Toteuttaminen:

1. Uutiset ovat keskeinen osa mediaa. Pohditaan omaa elämää ja sitä, millaisia hyviä uutisia sieltä voisi löytyä nyt ja/tai tulevaisuudessa.
2. Kirjoitetaan, nauhoitetaan ja/tai kuvataan omia uutisia ja kootaan niitä yhteen. Keskustellaan, positiivisesta ajattelusta ja hyvän esiin nostamisesta.
3. Esitellään uutisia muille osallistujille

TUTUSTU TARKEMMIN:

XAMKin koordinoimassa ERNOD-hankkeessa edistettiin erityisnuorten osallisuutta ja yhdenvertaisuutta mediavaikuttamispajojen avulla.
<https://www.xamk.fi/tutkimus-ja-kehitys/ernod/>

AIKA DIGITTÄÄ – Menetelmiä ja näkökulmia erityisryhmien nuorten mediavaikuttamiseen
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-344-016-6>

innosta
nuori

2-6

1 tunti

MINUSTAKO YRITTÄJÄ?

Päämäärä: Selkeyttää nuoren ajatuksia yrittäjyydestä ja valmiuksista ryhtyä yrittäjäksi. Miettiä tarvetta Yrittäjyyss-kokeilulle (työkokeilulle), jotta saa kokemuksia ja oppia yrittäjyydestä.

Mitä tarvitaan: Yrittäjyydestä kiinnostunut nuori – yksi tai useampia ja keskustelun sujuttajaksi työhönvalmentaja tai ohjaaja. Lisäksi osallistujina voi olla mentorointiin halukas yrittäjä, yritysneuvoja ja muita nuorten kanssa työskenteleviä.

MUN
JUTTU

CREATIVE
AND
INCLUSIVE
FINLAND

Viguvuimaa
EU:lta
2014-2020

Toteuttaminen:

Järjestetään yhteinen tapaaminen, jossa nuoren kanssa pohditaan:

1. mahdollisuuksia työllistää itsensä yrittäjänä.
  - Mikä sinua sytyttää? Mitä haluat tehdä?
  - Missä olet hyvä? Mitä osaat erityisen hyvin?
  - Mikä kannustaa kohti yrittäjyyttä? Mikä sinua yrittämissessä kiehtoo?

Yrittäjyyskokeilussa voit hioa ideaasi yritystoiminnasta ja tehdä yrityksestäsi itsesi näköisen.

2. tarvetta oppia yrittäjyyttä käytännössä.
  - Mitä sinun pitäisi vielä oppia, jotta voisit ryhtyä yrittäjäksi?
  - Mistä asioista tarvitsisit käytännön kokemusta?
  - Mikä yrittäjyydessä askarruttaa?
  - Tunnetko alan, jolle aiot yrittäjäksi?

Yrittäjyyskokeilussa saat käytännön kokemusta ja oppia niistä asioista, joihin haluat perehtyä miettiessäsi onko yrittäjyys juuri se oma juttu.

3. edellytyksiä päästä mukaan jo toimiviin verkostoihin.
  - Mitä tuoreita näkökulmia olemassa olevaan liiketoimintaan sinulla on antaa? Voisitko rakentaa niiden ympärille omaa yritysideaasi?
  - Useat yrittäjät eri toimialoilta etsivät yritykselleen jatkajaa. Oletko ajatellut, että voisit jatkaa yrittäjänä jo toimivassa yrityksessä?
  - Millaisia yhteistyökumppaneita, asiakkaita ja verkostoja tarvitset?

Yrittäjyyskokeilussa pääset mukaan yritysten yhteistyöverkostoihin ja yritysneuvonnan tukiverkostoihin.

TUTUSTU TARKEMMIN:

Helsingin yliopiston koordinoimassa Mun juttu – meidän tulevaisuus -hankkeessa on kehitetty uudenlaista yhteistyötä Yrittäjyyskokeiluun ja rakennettu Yrittäjyyspolku nuorten tukemiseksi yrittäjyyteen.

<http://munjuttuhanke.fi/>

Yrittäjyyspolku on rakennettu osaksi Matkalla duuniin! -palvelua, jonka tarjoavat Lahden Yrittäjät ry ja Lahden nuorisopalvelut

<http://bit.ly/2Bekps4>

innosta
nuori

5-15

1 tunti

PINORUNO OMISTA ODOTUKSISTA

Päämäärä: Kuvata omia odotuksia luovasti pinorunon kautta. Oppia hyödyntämään kirjaston aineistoa uudella tavalla.

Mitä tarvitaan: Joko tietokone tai mobiililaitte sopivien teosten etsimiseen kirjaston tietokannasta tai vaihtoehtoisesti etsiminen hyllyjä selaamalla. Kyniä ja paperi mahdollisten muistiinpanojen tekemiseen.

Toteuttaminen:

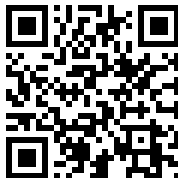
1. Osallistuja miettii, mitkä hänen omat ajatuksensa ja odotuksensa ovat. Ajatuksen voi hahmotella paperille sanoiksi. Voidaan toteuttaa myös osallistujien ennakkotehtävänä.
2. Osallistuja etsii kirjaston tietokannasta tai hyllyistä aineistoa, jossa esiintyy hänen kuvaamiaan sanoja tai lauseita.
3. Sopivat aineistot etsitään ja kootaan pinoksi niin, että ajatuksen voi lukea runona kirjojen selkien muodostaessa tekstin.
4. Pinoruno esitetään muille osallistujille. Jos runo laaditaan etukäteen, pinosta otetaan kuva.

LISÄÄ HANKKEESTA:

Turun ammattikorkeakoulun koordinoimassa Näkymättömät-hankkeessa on tavoitettu nuoria taide- ja medialähtöisten menetelmien avulla sekä kehitetty yleistä kirjastoa nuoria osallistavaksi ja kuuntelevaksi ympäristöksi.

Lue lisää:

<http://nakymattomat.turkuamk.fi>

innosta
nuori

6-10

1 tunti

DRAAMAA OMASTA ELÄMÄSTÄ

Päämäärä: Omaan elämään perustuva draaman periaatteiden pohdinta. Oman elämän pohdinta antaa nuorelle perspektiiviä nykyhetkeen ja mahdollisesti auttaa pohtimaan myös tulevaisuutta. Näin nuori pääsee lähelle hänelle merkityksellisiä asioita, jotka voivat toimia digitarinan pohjana

Mitä tarvitaan: Kynä ja paperia, matkapuhelin, videokamera, tabletti tms. tallennin.

Toteuttaminen:

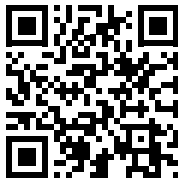
1. Kootaan omia muistoja yhteen joko kirjallisesti tai esimerkiksi tallentamalla ne videolle tai audiotiedostoksi.
2. Jokainen pohtii omaa elämäänsä ja jakaa sen karkeasti kolmeen osaan. Mietitään, mikä on oma tilananne nyt ja minkälainen oli varhaislapsuutesi. Millaiset tapahtumat ovat johtaneet nykyiseen tilanteeseesi?
3. Esitellään omaan elämään perustuvan draaman pääkohdat muille osallistujille.

LISÄÄ HANKKEESTA:

Turun ammattikorkeakoulun koordinoimassa Näkymättömät-hankkeessa on tavoitettu nuoria taide- ja medialähtöisten menetelmien avulla sekä kehitetty yleistä kirjastoa nuoria osallistavaksi ja kuuntelevaksi ympäristöksi.

Lue lisää:

<http://nakymattomat.turkuamk.fi>

innosta
nuori

4-8

1,5 tuntia

LUOVA KIRJOITTAMINEN: PÄIVÄKIRJATYÖSKENTELY

Päämäärä: Pohdiskella menneisyyttä moniaistisesti ja löytää uusia näkökulmia omaan historiaan ja sitä kautta tulevaan.

Mitä tarvitaan: Kuvakortteja, haisevia tai tuoksuvia materiaaleja (esim. saippua, mauste, kasvi, hajuvesi, yhteensä noin 5), maistettava ruoka-aine, kynä ja paperia.

Sovitaan eettisistä periaatteista: Toisten kuuntelu, arvostelun välttäminen, ryhmäläisten asioista ei kerrota ulkopuolisille eikä kirjoituksia ole pakko jakaa toisille. (5 min)

Viguvuimaa
EU:lta
2014-2020

Toteuttaminen:

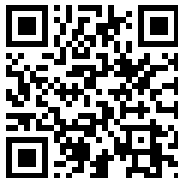
1. **Alkukierros:** Valitaan alkukortti, jolla kuvataan omaa tunnetta työpajan alkaessa. (5 min)
2. **Hajuaisti:** Ohjaajan tuomat viisi materiaalia kiertävät ja jokaisella on 1-2 min kirjoittaa hajuun liittyvät assosiaatiot. "Mihin paikkaan/tilanteeseen haju vie. Kuvaile ympäristöä, muistele todellista paikkaa tai käyttää mielikuvitusta." (10 min)
3. **Tuoksujen päiväkirja:** Valitaan hajuista yksi ympäristöksi seuraavaksi kirjoitettavalle päiväkirjatekstille. Kirjoita kuin olisit tuossa ympäristössä: mitä juuri tapahtui, mitä ajattelet, miltä tuntui. Saat käyttää fiktiota ja omaelämäkerrallisuutta, sekoittele niitä keskenään. (20 min)
4. **Päiväkirja goes social:** Päiväkirjan kirjoittaja lähettää viestin jollekulle (esim. hei äiti). Anna viesti oikealla puolella istuvalle. Vastaa saamaasi viestiin. Tämän jälkeen jatketaan vielä hetki alkuperäistä päiväkirjatekstiä, edellinen viestittely voi vaikuttaa siihen tai olla vaikuttamatta. (20 min)
5. **Toinen kierros:** makuaisti
6. **Loppukierros:** Ota kuvakortti, joka kertoo tunnelmistasi työpajan päättyessä. (10 min)

LISÄÄ HANKKEESTA:

Turun ammattikorkeakoulun koordinoimassa Näkymättömät-hankkeessa on tavoitettu nuoria taide- ja medialähtöisten menetelmien avulla sekä kehitetty yleistä kirjastoa nuoria osallistavaksi ja kuuntelevaksi ympäristöksi.

Lue lisää:

<http://nakymattomat.turkuamk.fi>

innosta
nuori

6-16

1,5 tuntia

KORIPALLOA JA DRAAMAA RENNOSTI

Päämäärä: Yhdistää kulttuuria ja liikuntaa rennolla tavalla, ilman kilpailua.

Tarvikkeet: Pehmeitä palloja, koripalloja.

#ilmaiseitseäsi

CREATIVE
AND
INCLUSIVE
FINLAND

Viguvuimaa
EU:lta
2014-2020

Toteuttaminen:

1. Alkuympyrä pehmeällä pallolla: katsekontakti heitettävään, sanotaan joku sana, koripallo lopuksi käyttöön.
2. Koripallo tutuksi: jokaiselle oma pallo, kävellään pallon kanssa, musiikki ja eri tehtäviä pallon kanssa esim. pallottelua parin kanssa.
3. "Draamapallo": Pallo on kuuma, painava, särkyvä, salainen, ylpeyden aihe, pommi. Raekuuro yllättää.
4. Parityöskentely. Pallo esim. selkien välissä & Kontakti-impro/peili.
5. Joukkuetyöskentely: joukkueelle nimi, musiikin valinta, kuuluttaminen sisään ja aplodit.
6. Peli: mitä käykään niin kehutaan, hidastettu elokuva, rakastuneena pelaaminen.
7. Loppupiiri - Reflektointia!

TUTUSTU TARKEMMIN:

Diakonia-ammattikorkeakoulun Osallistava ja liikunnallinen teatteri -hankkeen harrastusryhmissä kulttuuri ja liikunta yhdistyy rennolla tavalla. Lisää tekemistä ja hyvää mieltä 15–25-vuotiaille nuorille.

<https://www.ilmaiseitseasi.fi/>

innosta
nuori

6-16

2 tuntia

MILTÄ TULEVAISUUS KUULOSTAA?

Päämäärä: Miten voimme itse vaikuttaa siihen, millaiselta tulevaisuus kuulostaa? Tähän voidaan hakea vastauksia äänimaisemien luomisen avulla.

Mitä tarvitaan: Älypuhelin, tabletti tai muu laite, jossa äänentallennus- ja -muokkaussovelluksia, hiljainen tila.

ERNOD

CREATIVE
AND
INCLUSIVE
FINLAND

Viguvuimaa
EU:lta
2014-2020

Toteuttaminen:

1. Pohditaan, millainen yhteiskunta on vuonna 2050 ja kootaan nämä ajatukset kaikkien saataville.
2. Keskustellaan, millaisia ääniä tulevaisuuden yhteis- kunnassa kuuluu ja millaisia ääniä itse tuotamme. Pohditaan samalla, miten itse voimme vaikuttaa siihen, miltä tulevaisuus kuulostaa.
3. Tehdään äänimaisemia siihen soveltuvassa hiljaisessa tilassa esimerkiksi äänentallennus- ja -muokkaus- sovelluksia hyödyntäen. Ääniä voi tuottaa niin kehon, ympäristön kuin instrumenttienkin avulla tai digitaalisesti.

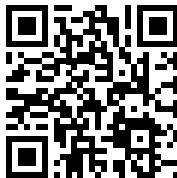
TUTUSTU TARKEMMIN:

XAMKin koordinoimassa ERNOD-hankkeessa edistettiin erityisnuorten osallisuutta ja yhden- vertaisuutta mediavaikuttamispajojen avulla.

<https://www.xamk.fi/tutkimus-ja-kehitys/ernod/>

AIKA DIGITTÄÄ – Menetelmiä ja näkökulmia erityisryhmien nuorten mediavaikuttamiseen

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-344-016-6>

innosta
nuori

6-16

2 tuntia

MAAILMA LIVE-KUVAN LÄPI

Päämäärä: Streamaus eli suoratoisto välittää live-kuvaa esimerkiksi Periscope-palvelun kautta. Se on hauska ja yhteisöllinen tapa monenlaisten harjoitusten toteuttamiseen, arjen näkyväksi tuomiseen sekä viestien ja mielihiteiden välittämiseen.

Mitä tarvitaan: Älypuhelin, tabletti tai muu laite, jonne asennetaan stramauspalvelu, esim. Periscope.

ERNOD

CREATIVE
AND
INCLUSIVE
FINLAND

Viguvuimaa
EU:lta
2014-2020

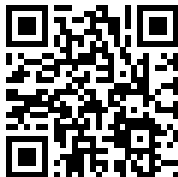
Toteuttaminen:

1. Esitellään streamaus ja palvelu, jota tullaan käyttämään.
2. Käydään läpi streamauksen perusteet.
3. Valitaan aihe ja luodaan oma live-lähetys. Aiheen voi valita valmiiksi tai antaa sen osallistujien itse päätettäväksi.
4. Pienryhmä tuottaa live-kuvaa, jota muut seuraavat ja voivat kommentoida.

TUTUSTU TARKEMMIN:

XAMKin koordinoimassa ERNOD-hankkeessa edistettiin erityisnuorten osallisuutta ja yhdenvertaisuutta mediavaikuttamispajojen avulla.
<https://www.xamk.fi/tutkimus-ja-kehitys/ernod/>

AIKA DIGITTÄÄ – Menetelmiä ja näkökulmia erityisryhmien nuorten mediavaikuttamiseen
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-344-016-6>

innosta
nuori

6-40

2 tuntia

ERILAISET YRITTÄJÄHAHMOT JA OHJAUSTARPEET

Päämäärä: Tehdään näkyväksi yrittäjyyden monimuotoisuutta ja erilaisten nuorten erilaisia yritysideoita. Tunnistetaan, millaista ohjausta ja tukea yrittäjyyteen tarvitaan.

Mitä tarvitaan: Osallistujajoukko, jossa voi olla mukana sekä nuoria että heidän kanssaan työskenteleviä ammattilaisia, kuten työhönvalmentajia, yritysneuvoja, opettajia ja ohjaajia. Tusseja, teippiä, erivärisiä liimalappuja. Ennakoon isoille paperiarkeille piparkakku-ukkoina piirrettyjä potentiaalisia yrittäjähahmoja, kuten opiskelijanuori, jolla yritysidea/ työtön nuori, jolla ammattitutkinto/ nuori, joka haluaa työllistää itsensä osuuskunnan kautta/ idealisti, joka haluaa perustaa yhteiskunnallisen yrityksen/ kulttuurin moniottelija, joka toiminut freenä / rahaa ja rikastumista hakeva sankari /hoitovapaalla oleva, joka haluaa sivubisnestä/ blanko-hahmo.

MUN
JUTTU

CREATIVE
AND
INCLUSIVE
FINLAND

Viguvaimaa
EU:lta
2014-2020

Toteuttaminen:

1. Esitellään yrittäjähahmot. Pyydetään osallistujia valitsemaan hahmo, jonka kanssa haluaa työskennellä – eli näin muodostetaan ryhmät.
2. Ryhmät ohjeistetaan dramatisoimaan valitsemaansa yrittäjähahmoa: kuka hän on? Ryhmä täydentää paperiarkille yrittäjähahmon kuvauksen: millainen elämäntilanne ja millaisia toiveita, tavoitteita, tarpeita, osaamisia jne. hänellä on. Jos ryhmässä on mukana nuori, joka voi samaistua hahmoon, voidaan käyttää esim. kuuma tuoli -tekniikkaa, tai sitten ryhmä voi yhdessä käyttää mielikuvitustaan.
3. Ryhmät miettivät, mitä ohjausta ja tukea hahmo tarvitsisi yrittäjyyteen. Ryhmiä kannustetaan ideoimaan ilman, että miettivät toteutettavuutta. Tavoitteena on irrotella out-of-box ratkaisuja. Ideoidut ohjaustarpeet kirjataan post-it-lapuille.

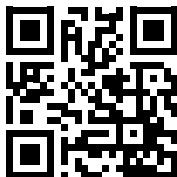
Pienryhmittäin esitellään yrittäjähahmot ja heille ideoidut ohjaustarpeet. Nämä laitetaan esille seinälle tai pöydälle. Yhdessä pohditaan, miten nykyiset ohjaus- ja tukikäytännöt vastaavat tarpeisiin. Yhdessä rakennetaan ideoiduista ja olemassa olevista ohjauskäytännöistä kokonaiskuva ja pohditaan, onko tarvetta uusien ohjaus- ja tukitoimien kehittämiselle.

TUTUSTU TARKEMMIN:

Helsingin yliopiston koordinoimassa Mun juttu – meidän tulevaisuus -hankkeessa on kehitetty uudenlaista yhteistyötä ja toimintamalleja nuorten tukemiseksi yrittäjyyteen.

Lue lisää:

<http://munjuttuhanke.fi/>

innosta
nuori

20-40

3-4 tuntia

HARRASTEKIRJASTOSTA vinkkejä uuden harrastuksen aloittamiseen

Kenelle: Harrastekirjasto on Elävä kirjasto -menetelmään pohjautuva nuorille suunnattu tapahtuma, jossa eri harrastusten edustajat kertovat nuorille omasta harrastuksestaan ja siitä, miten harrastamaan pääsee mukaan. Harrastekirjasto voidaan järjestää esimerkiksi yläkoulu-
laisille tai toisen asteen opiskelijoille.

Päämäärä: Harrastekirjasto on hyvä keino vahvistaa nuorten tietoisuutta eri harrastusmahdollisuuksista ja innostaa heitä hakeutumaan harrastustoimintaan mukaan.

CREATIVE
AND
INCLUSIVE
FINLAND

Viguvuimaa
EU:lta
2014-2020

Toteuttaminen:

1. Järjestä harrastekirjasto esimerkiksi koulussa, kirjastossa, nuorisotilalla tai muussa matalan kynnyksen paikassa, johon nuorten on helppo tulla.
2. Varaa riittävästi aikaa kirjojen rekrytointiin.
3. Valmistelee tapahtumamateriaalit (kuten kirjakansiot ja lainaustaulu) sekä materiaalit kirjoille ja nuorille.
4. Varaa mahdolliset tarjoilut tapahtumaan.
5. Ota nuoret mukaan tapahtuman suunnitteluun esimerkiksi kysymällä heiltä etukäteen, mitkä harrastukset heitä kiinnostavat.
6. Hyödynnä verkostojasi ja toteuta harrastekirjasto useamman eri tahon välisenä yhteistyönä!

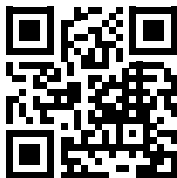
TUTUSTU TARKEMMIN:

Työterveyslaitoksen koordinoimassa Combo-hankkeessa kehitettiin uusia toimintatapoja ja menetelmiä, jotka tukevat nuorten osallisuutta, hyvinvointia sekä työelämään kiinnittymistä.

<https://www.ttl.fi/combo>

Lue lisää harrastekirjastosta SAKU ry:n ylläpitämästä Arjen arkki-menetelmäpankista:

<http://bit.ly/2AaRNmZ>

innosta
nuori

20-40

3-4 tuntia

AMMATTIKIRJASTOSTA työelämätietoutta ja ideoita ammatinvalintaan

Kenelle: Ammattikirjasto on Elävä kirjasto -menetelmään pohjautuva nuorille suunnattu tapahtuma, jossa eri ammattien edustajat kertovat nuorille omasta työstään ja eri ammatteihin johtavista koulutuspoluista. Ammattikirjasto voidaan järjestää esimerkiksi yläkoululaisille tai toisen asteen opiskelijoille.

Päämäärä: Ammatinvalinta on merkittävä vaihe nuoren elämässä ja valintojen tekeminen voi olla vaikeaa. Ammattikirjasto on yksi tapa tukea nuorten ammatinvalintaprosessia sekä tutustuttaa heitä eri ammatteihin ja työelämään.

Viguvuimaa
EU:lta
2014-2020

Toteuttaminen:

1. Järjestä ammattikirjasto esimerkiksi koulussa, kirjastossa, nuorisotilalla tai muussa matalan kynnyksen paikassa, johon nuorten on helppo tulla.
2. Varaa riittävästi aikaa kirjojen rekrytointiin.
3. Valmistelee tapahtumamateriaalit (kuten kirjakansiot ja lainaustaulu) sekä materiaalit kirjoille ja nuorille.
4. Varaa mahdolliset tarjoilut tapahtumaan.
5. Ota nuoret mukaan tapahtuman suunnitteluun esimerkiksi kysymällä heiltä etukäteen, mitkä ammatit heitä kiinnostavat.
6. Hyödynnä verkostojasi ja toteuta ammattikirjasto useamman eri tahon välisenä yhteistyönä!

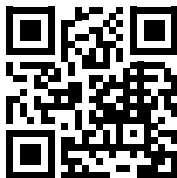
TUTUSTU TARKEMMIN:

Työterveyslaitoksen koordinoimassa Combo-hankkeessa kehitettiin uusia toimintatapoja ja menetelmiä, jotka tukevat nuorten osallisuutta, hyvinvointia sekä työelämään kiinnittymistä.

<https://www.ttl.fi/combo>

Lue lisää harrastekirjastosta SAKU ry:n ylläpitämästä Arjen arkki-menetelmäpankista:

<http://bit.ly/2AaRNmZ>

innosta
nuori

5-10

2x2 tuntia

VAIKUTTAVA SUKUPUOLI

Päämäärä: Herkistää nuoria ja/tai nuorten parissa työskenteleviä huomaamaan, miten sukupuoli vaikuttaa organisaatioihin ja ihmisten valintoihin (esim. kohtaamisiin, palveluihin, tilojen suunnitteluun).

Mitä tarvitaan: Turvallinen, henkilökohtaiseen jakamiseen soveltuva tila. Riittävästi aikaa kiireettömään keskusteluun kahdella tapaamiskerralla. Liaani-hankkeen mikrokirja.

Viguvuimaa
EU:lta
2014-2020

Toteuttaminen:

1. Pyydä osallistujia orientoitumaan ensimmäiseen tapaamiseen miettimällä 3 esimerkkiä, miten sukupuoli on vaikuttanut omassa elämässä.
2. Varmista osallistujien turvallisuuden tunne sekä lempeä ja rohkaiseva ilmapiiri orientoivilla harjoituksilla.
3. Jaa molemmat tapaamiset kolmeen teemaan, joissa käsitellään seuraavia näkökulmia:
  - Omakohtaiset kokemukset sukupuolesta
  - Ympäröivän maailman sukupuolilukutaito
  - Miten jokaisesta meistä voi tulla rohkea kokeilija ja hyvän aktivisti
4. Asettakaa osallistujalle henkilökohtaiset tavoitteet tehdä jokin pieni, positiivinen sukupuoliin liittyvä teko.
5. Toisessa tapaamisessa syventäkää keskustelua osallistujilta kerättävin lisäesimerkein ja seuraamalla henkilökohtaisten tavoitteiden toteutumista.

TUTUSTU TARKEMMIN:

Metropolia Ammattikorkeakoulun
koordinoiman Liaani-hankkeen
mikrokirja:

Tossavainen: Sukupuolisensitiivisyys ja
itsensä toteuttamisen mahdollisuus (s. 48-57)
sekä www.sukupuolisensitiivisyys.fi
ja Opitaan yhdessä! -opas
<http://bit.ly/2nolLdA>

innosta
nuori

4-16

2-16 tuntia

SUOMALAINEN LUONTOKULTTUURI TUTUKSI

Päämäärä: edistää maahanmuuttajien kotoutumista suomalaiseen luontokulttuuriin itse kokemisen ja tekemisen kautta. Tavoitteena opettaa maahan saapuneille suomalaista elämäntapaa, luontoon liittyviä arvoja sekä luonnossa tarvittavia taitoja, kuten nuotion sytyttämistä ja retkeilytaitoja.

Mitä tarvitaan: Laavu, kota tai vastaava paikka luonnossa rauhoittumiseen ja taitojen harjoitteluun. Puukkoja, kirveitä ja nuotiopaikka ym. tarvittavat matalan kynnyksen retkeilyvälineet.

MUN
JUTTU

CREATIVE
AND
INCLUSIVE
FINLAND

Viguvaimaa
EU:lta
2014-2020

Toteuttaminen:

1. Kutsutaan ryhmä maahanmuuttajia mukaan luontoretkelle. Annetaan osallistujille riittävä info tulevasta sekä mukaan otettavista vaatteista ja varusteista.
2. Retkellä harjoitellaan nuotion sytyttämistä puukon ja kirveen avulla sekä mahdollisia muita hyödyllisiä retkeilytaitoja. Harjoiteltavia aiheita esimerkiksi teltan pystytys, suunnistaminen tai marjojen ja sienten tunnistaminen.
3. Luontoretkellä keskustellaan luonnon merkityksestä suomalaisille, jokamiehenoikeuksista sekä vuoden-ajoista.
4. Muista ottaa turvallisuus huomioon ohjauksessa.
5. Ohjauksessa voit hyödyntää myös opiskelijoita, jolloin erilaisista taustoista tulevien ihmisten vuorovaikutus johtaa luontevaan yhteiseen kommunikaatioon.

TUTUSTU TARKEMMIN:

Helsingin yliopiston koordinoimassa Mun juttu – meidän tulevaisuus -hankkeessa on kehitetty uusia menetelmiä nuorten osallisuuden ja osaamisen edistämiseksi sekä itsetuntemuksen ja itseilmaisun parantamiseksi. Luonnossa vietetty aika ja kohdatut haasteet ovat kasvattaneet nuoria kohti aktiivisempaa tulevaisuutta.

Mun juttu –hankkeen loppujulkaisu

<http://munjuttuhanke.fi/>

innosta
nuori

4-15

2-5 tuntia

LÄHILUONTO TUTUKSI 3päiväretkikokonaisuus

Päämäärä: Edistää nuorten luontosuhdetta matalankynnyksen retkeilyllä lähiluontokohteissa. Tavoitteena on lisätä tietoisuutta lähiluontokohteista, retkeily- ja virkistäytymismahdollisuuksista, rohkaista nuoria omatoimiseen retkeilyyn ja tarjota nuorille mahdollisuus rauhoittua luonnon äärellä.

Mitä tarvitaan: Helposti saavutettavia lähiluontokohteita: kaupunkimetsä polkuverkostoineen, luonnonsuojelu-, retkeily tai virkistysalue retkeilyyn ja ympäristön havainnointiin. Lisäksi tarvitaan laavu, nuotiopaikka tai vastaava taukopaikka retkeilytaitojen harjoitteluun ja luonnossa rauhoittumiseen. Päiväretkeilyyn tarvittava perusvälineistö: kelin mukainen vaatetus, puukko, kirves, istuinlunen, reppu ja retkievää.

MUN
JUTTU

CREATIVE
AND
INCLUSIVE
FINLAND

Viguvuimaa
EU:lta
2014-2020

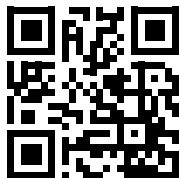
Toteuttaminen:

1. Kutsutaan ryhmä nuoria mukaan ja suunnitellaan yhdessä kiinnostava ja sopiva retkikokonaisuus. Annetaan valmiiksi 5 lähiluontokohdetta vaihtoehdoksi, joista äänestetään 3 mieluisinta. Nuoret voivat myös ehdottaa omaa kohdettaan.
2. Osallistujille annetaan riittävästi tietoa mukaan otettavista vaatteista ja varusteista sekä retken reitistä.
3. Retkellä harjoitellaan hyödyllisiä retkeilytaitoja, kuten nuotion sytyttämistä, suunnistamista tai marjojen ja sienien tunnistamista. Muista turvallisuus, erityisesti puukkoa tai kirvestä käsiteltäessä!

TUTUSTU TARKEMMIN:

Helsingin yliopiston koordinoimassa Mun juttu – meidän tulevaisuus -hankkeessa on kehitetty uusia menetelmiä nuorten osallisuuden ja osaamisen edistämiseksi sekä itsetuntemuksen ja itseilmaisun parantamiseksi. Luonnossa vietetty aika ja kohdatut haasteet ovat kasvattaneet nuoria kohti aktiivisempaa tulevaisuutta.

Mun juttu –hankkeen loppujulkaisu
<http://munjuttuhanke.fi/> ja sivustolta
www.aikopa.fi

innosta
kollega

max. 20

2-3 min/os.

ITSELLE MERKITYKSELLINEN KUVA

Päämäärä: Esittäytyä epämuodollisella tavalla ja kertoa itselle aidosti merkityksellisistä asioista ryhmän työskenteelyn alussa. Kysymyksessä on tutustumisharjoite.

Mitä tarvitaan: Kukin osallistuja tuo mukaanaan itselleen merkityksellisen valokuvan tai muun kuvan sovitussa muodossa, joko printtinä tai digitaalisena.

Viguvuimaa
EU:lta
2014-2020

Toteuttaminen:

1. Ohjaaja pyytää etukäteen osallistujia tuomaan seuraavaan tapaamiseen itselleen merkityksellisen kuvan, joko valokuvan tai muun kuvan.
2. Tapaamisen alussa kukin esittelee ja kertoo omasta merkityksellisestä kuvasta vuorollaan. Muut osallistujat kuuntelevat. Myös ohjaaja esittelee oman itselleen merkityksellisen kuvan.
3. Kuvia on mahdollista käyttää muussa toiminnassa myöhemmin. Ne on mahdollista esimerkiksi liittää osaksi omaa kollaasia tulevaisuuden unelmasta – sellaisinaan tai muokattuina.

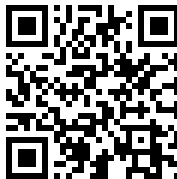
Varataan pari kolme minuuttia osallistujaa kohti.

LISÄÄ HANKKEESTA:

Turun ammattikorkeakoulun koordinoimassa Näkymättömät-hankkeessa on tavoitettu nuoria taide- ja medialähtöisten menetelmien avulla sekä kehitetty yleistä kirjastoa nuoria osallistavaksi ja kuuntelevaksi ympäristöksi.

Lue lisää:

<http://nakymattomat.turkuamk.fi>

innosta
kollega

5-15

15-30 min

KUVITTELE NUORI

Päämäärä: Konkretisoida nuorille suunnattujen palveluiden ja toimintatapojen kehittämistä. Paja on suunnattu nuorisotyöntekijöille sekä hallinnon, poliitikkojen tai muiden ulkopuolisten kanssa pidettäviin keskusteluihin. Sopii työpajoihin ja muihin kehittämistilaisuuksiin.

Mitä tarvitaan: Erinäköisiä ihmisfiguureja, esim. legoja vähintään osallistujia vastaava määrä.

Toteuttaminen:

1. Asettele figuurit seisomaan pöydälle ryhmäksi ennen tilaisuuden alkua.
2. Poimikaa tilaisuuden alussa jokainen itselleen figuureista kuvitteellinen nuori keskustelunne konkretisoijaksi.
3. Kertokaa esittäytymiskierroksella itsenne lisäksi myös tästä kuvitteellisesta nuoresta. Mikä on hänen nimensä, millainen hän on, mistä hän unelmoi, mitä hän pelkää?
4. Keskustelkaa tilaisuuden aiheesta kuvitteellisten nuorten avulla. Mitä asia tarkoittaa tälle nuorelle? Auttaako tämä ratkaisu tätä nuorta? Miten asiaa pitäisi kehittää tämän nuoren näkökulmasta?
6. Käykää tilaisuuden lopussa kierros: Löytyikö kunkin kuvitteelliselle nuorelle ratkaisu tilaisuuden aiheen näkökulmasta?

TUTUSTU TARKEMMIN:

CIF-hankkeessa on toteutettu Taideyliopiston kokoamana "maakuntakierros", jonka aikaan on koottu nuorisotyön asiantuntijoiden verkostoa ja tuettu hankkeita, jotka etsivät ratkaisuja siihen, ettei yksikään nuori syrjäytyisi.

Lue lisää: www.cifinland.fi

innosta
kollega

3-10

45 min

OPIKELIJAVIRTAA KEHITTÄMISEEN

Päämäärä: Hyödyntää opiskelijoiden innostusta ja näkökulmia nuorten parissa tehtävässä kehittämistyössä.

Mitä tarvitaan: Selkeä suunnitelma kehittämistehtävästä ja opiskelijoiden roolista siinä. Aikaresurssia opiskelijoiden ohjaamiseen.

Toteuttaminen:

1. Ennakoikaa kehittämistarpeenne ja olkaa yhteydessä paikalliseen oppilaitokseen vähintään puoli vuotta ennen kehittämistehtävää.
2. Neuvotelkaa etukäteen opettajien kanssa yhteistyön aikataulusta, tavoitteista, reunaehdoista, osallistuvien opiskelijoiden rekrytoinnista sekä työnjaosta kehittäjäorganisaation ja oppilaitoksen kesken.
3. Yhteistyössä opettajan kanssa perehdyttäkää opiskelijat kehittämistehtävään ja mahdollistakaa heidän itsenäinen työskentelynsä.
4. Varatkaa aikaa opiskelijoiden ohjaamiseen. Muistakaa, että kehittämistyön tavoitteiden ohella oppimistavoitteet ovat tärkeitä.
5. Varmistakaa, että prosessista ja oppimisesta kerätään palautetta kehittämistehtävän päätteeksi.

TUTUSTU ESIMERKKIIN:

Creative and Inclusive Finland -hankkeen yhteydessä Metropolia Ammattikorkeakoulun digiviestinnän, sosiaalialan ja kulttuurituotannon opiskelijat toteuttivat Ilmianna innostaja-kampanjan.

www.ilmianainnostaja.fi

innosta
kollega

4-6

2 tuntia

VUOROVAIKUTUS SOVELTAVASSA TAITEESSA

Päämäärä: Vuorovaikutus- ja ryhmänohjaustaitojen parantaminen osallistavan taiteen projekteissa

Mitä tarvitaan: Tila rauhalliseen työskentelyyn. Fläppitaulu, tussit, tukena Tatun ja Soten vuorovaikutusopas.

Viguvuimaa
EU:lta
2014-2020

Toteuttaminen:

Kokoontukaa yhteen miettimään millaisia hankaluuksia olette kohdanneet vuorovaikutustilanteissa. Käyttäkää apuna Haastebingo, joka löytyy Vuorovaikutus osallistavan taiteen ryhmäohjauksessa –oppaasta

Ryhmään tullessa vasti ihmiseen, jonka on vaikea jättää muutama	joka ajatella omalla tavalla, josta on vaikea luopua	Ryhmä on "vain" tilapäinen yhteisö	joka kokee "vähän epää"	Ryhmästäkin on vaikea jättää, ja näin on vaikea saada jätettyä
joka pyytää ohjeita T&E-kavereilta	Ryhmä toimii parhaimmillaan ja selkeällä	Ryhmästä ei eroteta kaveri-ryhmiä	joka joutuu tekemään kati-käytöksi jättämisestä	Ryhmästä on vaikea luopua, koska se on jättänyt jättämisestä
joka lähtee pois kaveri-ryhmästä, josta on vaikea luopua	Yhteinen kaveri-ryhmä	Yhteinen kaveri-ryhmä	joka lähtee pois, josta on vaikea luopua	joka lähtee pois, josta on vaikea luopua
Ryhmä ei ole vain yhteisö	Henkilökohtainen yhteisö	Henkilökohtainen yhteisö, josta on vaikea luopua	Yhteinen kaveri-ryhmä	joka lähtee pois, josta on vaikea luopua
Ohjeita tullessa vasti ihmiseen, jonka on vaikea jättää	joka ajatella omalla tavalla, josta on vaikea luopua	Henkilökohtainen yhteisö, josta on vaikea luopua	Yhteinen kaveri-ryhmä	Ryhmästä on vaikea luopua, koska se on jättänyt jättämisestä

TUTUSTU TARKEMMIN:

Humanistisen ammattikorkeakoulun koordinoimassa Hyvinvoinnin välitystoimisto -hankkeessa on rakennettu osaamis-, innovaatio- ja välitysverkosto, jossa toimivat taiteilijat, tuottajat sekä sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset.

<http://www.hvvt.fi>

Tatun ja Soten vuorovaikutusopas:

<http://bit.ly/2hO9X2Q>

innosta
kollega

4-16

45 min

UUSIA KUMPPANEITA NUORISOTYÖHÖN

Päämäärä: Suunnitella yhteisöllisesti uusien kumppaneiden etsintää kehittämistyön verkostoihin.

Tarvikkeet ja aika: Tila rauhalliseen työskentelyyn.
Flappi, tussit, tukena Osallistavaa taidetta nuorten parissa -työkirja.

Viguvuimaa
EU:lta
2014-2020

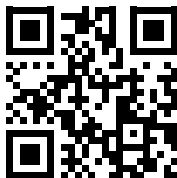
Toteuttaminen:

1. Listatkaa yhdessä post-it-lapuille sellaisia organisaatioita, joiden kanssa haluaisitte rakentaa yhteistyötä.
2. Ryhmitelkää organisaatioita esimerkiksi toimialan mukaan ja valitkaa niistä kiinnostavimmat.
3. Jakakaa tietonne organisaatiosta ja sen tavasta olla nuorten kanssa tekemisissä.
4. Miettikää miten saisitte organisaation henkilökunnan innostumaan toiminnastanne ja suunnitelkaa pieni työpaja henkilökunnalle työnäytteenänne.

TUTUSTU TARKEMMIN:

Humanistisen ammattikorkeakoulun koordinoimassa Hyvinvoinnin välitystoimisto -hankkeessa on rakennettu osaamis-, innovaatio- ja välitysverkosto, jossa toimivat taiteilijat, tuottajat sekä sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset.
<http://www.hvvt.fi>

Osallistavaa taidetta nuorten parissa –työkirja:
<http://bit.ly/2A1qNWI>

innostaa
kollega

7+ fasilitaattori

3 tuntia

ADVISORY RING IDEOIDEN YHTEISKEHITTELY

Päämäärä: Innostaa, rohkaista ja tukea uusien ideoiden kehittälyssä. Jokainen saa kertoa ideansa ja jokaisen ideaa tuetaan.

Vaihtoehtona on pitkä versio, jolloin idean esittelyyn annetaan 10 min, ja yhteiskehittelyyn 50 min. Siitä saadaan antoisa koko päivän työskentely.

Tarvikkeet: Ajastin ja tila, jossa ryhmä voi työskennellä rauhassa sekä pientä purtavaa tauoille.

Toteuttaminen:

1. Yhteinen inspiroiva johdanto menetelmään.
2. Ryhmät (kussakin 7 osallistujaa + fasilitaattori) kokoontuvat ja kertaavat säännöt, jonka mukaan jokainen saa oman ajan idean esittelyyn ja yhteiskehittelyyn. Fasilitaattori toimii ajastajana sekä rohkaisevan ilmapiirin luoja.
3. Idean esittely 1-3 min Kerro minkä ongelman haluat ratkaista, miten ja mitä siitä seuraa.
4. Yhteiskehittely 15 min Muut ryhmäläiset antavat lisää ajatuksia, uusia näkökulmia, kysyvät tarkennuksia eli inspiroivat jalostamaan ideaa. Vain positiivinen palaute on sallittua.
5. Tauko 1-2 min jonka aikana ei enää keskustella ideasta.
6. Uusi kierros. Kolmannen kierroksen jälkeen hyvä pitää 15 minuutin tauko.
7. Lopuksi jokainen saa kertoa, miten koki työskentelyn.

TUTUSTU TARKEMMIN:

CIF-koordinaatiohanke on järjestänyt NordMatch tapahtuman pohjoismaisille ja baltialaisille nuorisotyön ammattilaisille. Tapahtuma toteutettiin Advisory ring -menetelmällä.

Lue lisää: <http://bit.ly/2k2bqa4>

innosta
kollega

max. 20

Kolmen pysäkin
harjoitus
(3x1,5h)

KOHTI UNELMAA

Päämäärä: Tukea työntekijää tunnistamaan omia vahvuuksiaan positiivisen psykologian periaatteita hyödyntäen. Herätellä innostusta ja voimaantumisen ilmapiiriä miettimällä päivittäin tapahtuvien kohtaamisten merkitystä työntekijöiden omassa työssä. Etsiä työntekijälle tai ryhmälle ajankohtaisia unelmia.

Mitä tarvitaan: Tila rauhalliseen työskentelyyn. Aikaa kolmeen tapaamiseen. Fläppitaulu, paperia, tusseja.

Viguvuimaa
EU:lta
2014-2020

Toteuttaminen:

1. Aloittakaa tilaisuus esim. rentoutustarinalla, kuuntele-malla musiikkia tai muuten varmistamalla, että olette LÄSNÄ.
2. Valitkaa kolme ryhmällemme ajankohtaista keskus-teluteemaa. Jokainen osallistuja kertoo, mikä niissä kiinnostaa ja mikä merkitys niillä on omalle työlle.
3. Listatkaa fläppitaululle keskustelun herättämät positiiviset tunteet ja ajatukset. Keskustelkaa, mikä olisi työntekijälle tai ryhmälle aiheeseen liittyen tarkoituksenmukainen tavoite, UNELMA.
4. Nimetkää myös keskustelun herättämiä negatiivisia tunteita ja ajatuksia. Etsikää avoimesti ja luovasti ratkaisuja yhteisiin haasteisiin ketään syylistämättä tai nolaamatta.
5. Sitoutukaa huomaamaan toisissanne olevat vahvuudet ja voimavarat. Vain siten voi unelmatyöskentelyn mukaisesti jatkaa kohti unelmaa ja edistää koko työyhteisön työssäjaksamista.
6. Syventäkää keskustelua sekä seuratkaa unelman toteutumista ja haasteiden ratkaisua kahdessa seuraavassa tapaamisessa.

TUTUSTU TARKEMMIN:

Metropolia Ammattikorkeakoulun koordinoi-massa Liaani-hankkeessa on kehitetty välineitä tukea osallisuutta.

Lue lisää: Tia Isokorpi:

Voimaannuttava ohjaaja -valmennus Liaanin mikrokirjassa (s. 94-110)

<http://liaani.metropolia.fi/>

innosta
kollega

20-50

8 tuntia

KEHITETÄÄN YHDESSÄ –RYHMIEN KÄYNNISTÄMINEN

Päämäärä: Lisätä organisaatorajat ylittävää moniammatillista ja kollegiaalista työskentelyä, kehittää verkostotyötä tiedottamisesta yhdessä tekemiseen. Tavoitteena jakaa olemassa olevia hyviä käytänteitä ja auttaa uusien toimintamallien kehittämisessä ja käyttöönotossa.

Mitä tarvitaan: Samasta teemasta innostuneita ammattilaisia, jotka työskentelevät mielellään eri organisaatioissa tai vähintään eri yksiköissä.

MUN
JUTTU

CREATIVE
AND
INCLUSIVE
FINLAND

Viguvuimaa
EU:lta
2014–2020

Toteuttaminen:

1. Listataan mielekkäitä pieniä ja suuria asioita, joiden kehittäminen yhdessä olisi mielekästä ja tarpeellista. Näitä voidaan kartoittaa erilaisissa työryhmissä, verkostoissa tai sähköisillä kyselyillä. Asioita olisi hyvä saada 20-100.
2. Jaotellaan, luokitellaan, ryhmitellään ja yhdistellään samankaltaisia ideoita. Valitaan yhteisöllisesti tärkeimmät tai kiireellisimmät asiat ja muodostetaan niistä kehittäjäryhmien teemat. 5-6 kehittäjäryhmää kerrallaan on järkevää, jotta organisoija (nimitään vaikka koordinaattoriksi) pystyy osallistumaan tarpeeksi kaikkien ryhmien toimintaan.
3. Mietitään keitä muita kutsutaan mukaan valittuihin teemoihin paikantamalla teemojen kehittämisestä ja yhteistyöstä kiinnostuneita henkilöitä. 5-10 henkilöä/ryhmä on toimivin koko.
4. Suunnitellaan kaikille ryhmille yhteinen aloitustapaaminen, jossa käydään läpi työskentelyn periaatteet ja jokainen ryhmä alkaa laatia toimintasuunnitelmaa oman teemansa kehittämiseen liittyen.
5. Nimitään jokaiselle ryhmälle nimitään vetäjä tai puheenjohtaja ryhmäläisten keskuudesta ja sovitaan sisäinen tiedottamiskanava.
6. On hyvä käyttää osallistavaa budjetointia, mikä tarkoittaa sitä, että jokaisella ryhmällä on käytössään tietty summa rahaa, jolla voi hankkia esim. asiantuntijoita kouluttamaan oman teeman sisältöihin liittyen.

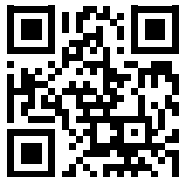
TUTUSTU TARKEMMIN:

Helsingin yliopiston koordinoimassa Mun juttu – meidän tulevaisuus -hankkeessa on kehitetty uusia menetelmiä ammattilaisten verkostotyöskentelyn kehittämiseksi.

Lue lisää:

<http://munjuttuhanke.fi/>

www.aikopa.fi

jaa
innostusta

6-20

45 min

MISSÄ KANAVASSA TÄRKEÄT VIESTIT KULKEVAT?

Päämäärä: Nuorten sosiaalisen median kautta tapahtuva viestintä muuntuu eri sovellusten ja alustojen vaihtumisen myötä. Työpajassa etsitään viestintäkanavaa nuorten tavoittamiseksi.

Mitä tarvitaan: Fläppitaulu, kynät, älypuhelimet.

Viguvuimaa
EU:lta
2014-2020

Toteuttaminen:

1. Pyydä nuoria ottamaan puhelimet esiin ja poimimaan viesteistään 3 uusinta viestiä, jotka ovat saaneet heidät toimimaan tai käyttäytymään tietyllä tavalla tai muuttamaan mielipidettään.
2. Aseta fläppitaulu, johon on tarkoitus piirtää eri viestintäsovellusten ja medioiden painoarvoa kuvaava sanapilvi.
3. Pyydä osallistujia piirtämään/kirjaamaan fläppitaululle appi, josta viesti tuli. Kirjaa oma appisi sanapilven tapaan toisen samanlaisen kirjauksen lähettyville.
4. Lopuksi ympyröikää sanapilvet erilleen niin että saatte käsityksen eri viestintäkanavien painoarvosta osallistujien arkielämässä.

Jos haluat eritellympää tietoa, voit pyytää osallistujat kirjaamaan symboleilla myös oliko merkittävä viesti teksti, kuva vai video.

TUTUSTU TARKEMMIN:

Humanistisen ammattikorkeakoulun koordinoimassa Festaripörssi -hankkeessa on tarjottu nuorille festivaaliympäristössä hyödynnettävää koulutusta ja sen kautta reitti festivaalien vapaaehtoistyön pariin.

Lue lisää

www.festariporssi.fi

jaa
innostusta

8-16

45 min

NUORISOTYÖ ESILLE MEDIOIHIN

Päämäärä: Lisätä nuorisotyön näkyvyyttä päivämedioissa. Tässä pajassa pohditaan miten mediakynnyksen voisi ylittää.

Mitä tarvitaan: Menneen viikon sanomalehtiä.

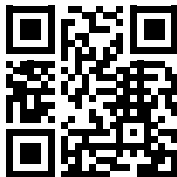
Toteuttaminen:

1. Kokoa joukko kollegoitasi työpajaan.
2. Selatkaa menneen viikon alueenne sanomalehtiä ja pohtikaa millaisia näkökulmia oma arkenne nuorisotyön äärellä voisi tuottaa ajan uutisvirtaan.
3. Äänestäkää ideoimistanne näkökulmista innostavin
4. Suunnitelkaa ja kirjoittakaa yhdessä juttu, jota voitte tarjota lehteen julkaistavaksi näkökulmana valitsemaanne ajankohtaiseen uutiseen

Jutun tekemisessä voi saada näkökulmia miettimällä ilmiötä nuorten näkökulmasta. Ottakaa mukaan lainauksia myös nuorilta. Miettikää valmiiksi hyvälaatuinen kuva teemaan liittyen. Lähettäkää kuva juttutarjouksen kera.

TUTUSTU TARKEMMIN:

CIF-koordinaatiohanke on järjestänyt projekti-toimijoille yhteisiä työpajoja mm. viestinnän kehittämisestä. Viestintä on olennainen osa oman työn näkyväksi tekemistä ja yhteiskunnallista vaikuttamista. Hankkeen osana on julkaistu myös Metropolia Ammattikorkeakoulussa kehitetty 4V-juurruttamisopas. www.cifinland.fi

jaa
innostusta

1-5

30-60 min

VIESTINTÄKARTTA

Päämäärä: Jäsentää nuorisotyöntekijöiden kollegiaaliset tapaamisia suunniteltaessa nuorten kanssa viestintää. Löytää, valita ja sopia tarpeeseen vastaavat viestintäkanavat, toimenpiteet ja vastuut. Tarve voi olla esimerkiksi yksittäistä tapahtumasta tiedottaminen tai jatkuva vuorovaikutus nuorten kanssa.

Mitä tarvitaan: Tarve, tavoitteet, viestintäkartta, 1-5 kiinnostunutta asianosaista sekä 30-60 minuuttia aikaa.

Toteuttaminen:

1. Määritelkää tarve: mitä viestimme, miksi ja kenelle?
2. Päättäkää ydinviesti: mikä muuttuu viestinnän tulok-sena?

Vastatkaa seuraaviin kysymyksiin:

Mitä haluamme muuttaa?	Miksi muutos tarvitaan?	Kenet pitää tavoittaa?
Mikä sytyttää vastaanottajan uteliaisuuden?		
Millaista toiminta on muutoksen jälkeen?		

3. Ottakaa käyttöön viestintäkarta ja täsmentäkää:
<https://bit.ly/cifkarta>

Kohderyhmät, kanavat, toimenpiteet ja vastuut.

Karta antaa suunnittelulle ja ideoinnille rakenteellisen pohjan, jonka avulla voidaan hahmotella keskeiset asiat. Tästä voidaan edetä tarkempaan.

TUTUSTU TARKEMMIN:

CIF-hankkeessa on rakennettu nuoriso-työn asiantuntijoiden verkostoa ja tuettu hankkeita, jotka etsivät ratkaisuja siihen, ettei yksikään nuori syrjäytyisi.

Osallistamalla osaamista toimenpiteen tavoite on...

ehkäistä nuorten syrjäytymistä sekä elinympäristöjen ja ryhmien eriytymisestä johtuvien erojen vaikutusta koulutuksen ja työelämän siirtymävaiheissa, mitä toteutetaan edistämällä nuorten osallisuutta ja hyvinvointia arjen toimintaympäristöissä.

Kohderyhmänä ovat koulutuksessa tai työelämässä olevat tai sinne siirtyvät nuoret ja heidän elin- ja toimintaympäristössään vaikuttavat toimijat. Näitä ovat oppilaitosten ohella kolmannen sektorin toimijat erityisesti kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimen aloilla.

Toimenpidekokonaisuuden tavoitteena on hyödyntää ja kehittää näiden toimijoiden sellaista osaamista, joka vahvistaa monipuolisesti nuorten opiskeluvalmiuksia ja -motivaatiota. Tavoitteena on hyödyntää ja kehittää oppilaitosten sekä nuorten kanssa toimivien julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden monialaista yhteistyötä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön valtakunnallista Osallistamalla osaamista -toimenpidekokonaisuutta hallinnoi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus.

Opetus- ja
kulttuuriministeriö

Elinkeino-, työ- ja
ympäristöministeriö

Euroopan unioni
European Union

Viparvaimas
EU:lta
2014-2020

KURKISTA SYVEMMÄLLE

Tämä pakka on vain pieni kurkistus työhön, jota kymmenet suomalaiset hanketoimijat ovat osallistamalla osaamista –toimenpidekokonaisuudessa tehneet. Toivottavasti löydät sieltä muutaman idean, jotka herättävät mielenkiinnon kurkistaa hieman syvemmälle hankkeisiin.

Mukana olevia hankkeita:

Combo

Päätoteuttaja: Työterveyslaitos
Osatoteuttajat: Suomen ammatillisen koulutuksen kulttuuri- ja urheiluliitto, SAKU ry, Suomen monikulttuurinen liikuntaliitto ry (Fimu), Haaga-Helia ammattikorkea-koulu ja Tikkurilan Teatteri- ja Sirkuskoulu
<http://www.ttl.fi/combo/>

Creative and Inclusive Finland

Päätoteuttaja: Taideyliopisto
Osatoteuttajat: Helsingin kaupunki, Kaakkois-Suomen ammattikorkea-koulu, Metropolia Ammattikorkeakoulu, Luckan r.f. sekä Seinäjoen ja Oulun kaupungit.
<http://www.cifinland.fi/>

ERNOD

ERNOD – Erytisnuoret ja digiajan osallisuus

Päätoteuttaja: Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

Osatoteuttajat: Suomen Humanistinen Ammattikorkea-koulu Oy, Mikkelin kaupungin kirjasto, Kouvolan kaupungin kirjasto – maakuntakirjasto ja Suomen Nuorisoseurat ry

<https://www.xamk.fi/tutkimus-ja-kehitys/ernod/>

Festaripörssi

Toteuttaja: Humanistinen ammattikorkeakoulu HUMAK

<https://www.festariporssi.fi>

Hyvää Seuraa – Nuorten osallistaminen seuratoimintaan

Päätoteuttaja: Suomen Palloliitto

Osatoteuttajat: Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry, Ilves ry, FC Jazz Juniorit ry, HIFK Soccer rf, TPS Juniorijalkapallo ry, Kuopion Palloseuran Junioreiden kannatusyhdistys ry, Helsingin Jalkapalloklubi ry, Rovaniemen Palloseura ry, Mikkelin Palloilijat ry, KPV:n juniorit ry ja Espoon Palloseura ry

<https://www.palloliitto.fi/jalkapalloperehe/palvelut-seuroille/seuran-kehittaminen/hyvaa-seuraa-hanke>

KURKISTA SYVEMMÄLLE

Osallistamalla osaamista –toimenpidekokonaisuuden mukana oleviin hankkeisiin:

Liaani – Sujuvaa surffailua nuoruuden viidakossa

Päätoteuttaja: Metropolia

Ammattikorkeakoulu Oy

Osatoteuttajat: Turun yliopiston

Brahea-keskus, Hämeen ammatti-

korkeakoulu Oy, Kiipulasäätiö / Kiipulan

ammattiopisto, Vantaan Nicehearts ry,

Kalliolan nuoret ry / Poikien talo sekä

Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry

<http://liaani.metropolia.fi/>

Mun juttu – Meidän tulevaisuus

Päätoteuttaja: Helsingin yliopisto

Osatoteuttajat: K. H. Renlundin museo

- Keski-Pohjanmaan maakunta-

museo, Taideyliopisto, Lahden seudun

ympäristöpalvelut, Outward Bound Fin-

land ry, Suomen urheiluopisto, Oulun

yliopisto, Kajaanin ammattikorkeakoulu

ja Lappeenrannan teknillinen yliopisto

<http://munjuttuhanke.fi/>

Näkymättömät – Nuorten digitarinat

Päätoteuttaja: Turun ammattikorkeakoulu

Osatoteuttajat: Seinäjoen ammattikorkeakoulu ja Jyväskylän yliopisto

<http://nakymattomat.turkuamk.fi/>

#ilmaiseitseäsi

Osallistava ja liikunnallinen teatteri

Päätoteuttaja: Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy

Osatoteuttajat: Kainuun Liikunta ry, Kalliolan Nuoret, Kajaanin kaupungin teatteri, Q-teatteri ja WAU ry

<https://www.ilmaiseitseasi.fi/>

VAPAAEHTOISENA OPPIMASSA

Vapaaehtoisena oppimassa

Toteuttaja: Nuorten Akatemia

<https://www.nuortenakatemia.fi/oppimateriaalit/vapaaehtoisena-oppimassa/>

Toivottavasti olet löytänyt pakasta hyviä kortteja.

Kortteja kokeillessa synnyttät toivottavasti omia variaatioita, itsellesi sopivia työtapoja ja keksit myös uusia nuorison aktivoinnin tapoja. Voisitko jakaa ne kaikkien nuorisotyötä tekevien iloksi? Täytä oma korttisi alustalla ja laita hyvä jakoon!

**Kehitetään ja kehitytään
yhdessä
– Yksikin syrjäytynyt nuori
on liikaa!**

Elokino-, Kuvien- ja
ympäristökeskus

**CREATIVE
AND
INCLUSIVE
FINLAND**

Euroopan unioni
Euroopan unionin lippu

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020